

Torrent de les Pasteres

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Extrem occidental del terme
Alçada: 262

Coordenades:

Latitud: 41.64889
Longitud: 1.88722
UTM Est (X): 407337
UTM Nord (Y): 4611392

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 112
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Àrea especial de conservació
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Data aprovació: dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés: Difícil
Ús actual: Altres
Titularitat: Pública
Titular: Agència Catalana de l'Aigua (Carrer de Provença, 204 - 08036 Barcelona)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 22/05/2019 - 02:00

Descripció

El torrent de les Pasteres és un curs d'aigua intermitent que drena la serra del Ginebral, la serra de Cal Manel, la carena del Cellers, Comauba i el Grau (aquests darrers del terme municipal de Sant Vicenç de Castellet i Castellbell i el Vilar respectivament) i s'uneix a la Riera de Rellinars pel seu vessant hidrogràfic dret, pocs metres aigües avall del Molí de les Comes, o Molí Mansuet, també en el municipi veí de Castellbell i el Vilar. En el seu recorregut, de gairebé sis quilòmetres, fa de partió entre Rellinars i els pobles veïns de Sant Vicenç de Castellet i Castellbell i el Vilar. Del vessant hidrogràfic esquerre rep l'aigua, a més de la proporcionada pels diferents rasots menors, de nou torrenteres afluent originades en els municipis de Sant Vicenç de Castellet i de Castellbell i el Vilar. Del primer en forment part les dues provinents del Ginebral, la de sota la Crudinella, una quart del torrent de la Serra i la darrera de la Comauba, mentre que en terme de Castellbell i el Vilar en destaquen tres totes elles procedents de terres del Grau. Pel vessant hidrogràfic esquerre, se n'originen tres provinents de la serra del Ginebral i serra de Cal Manel amb els seus brancals respectius i de la carena del Cellers tres més, de les quals destaca el torrent del Pujolet que té el seu origen a l'obaga de la Pòpia. Des de la capçada fins a la desembocadura a la Riera de Rellinars, les carenes on neixen els diferents ramals, estan inclosos en l'àrea de protecció del Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i Serra de l'Obac, que coincideix amb la Xarxa de Natura 2000. En el seu recorregut es localitzen varis gorgs o salts importants, cingles i roquissars, sovint emboscats impossibles de travessar, mentre que en altres indrets el llit del torrent es converteix en una codina totalment plana, per on es pot travessar o transitar sense cap problema. Els trams més grans de sòl nu forestal ocupat destacable estan situats on es troben els tres termes, entre les carenes del Cellers i Comauba i el Grau; a l'extrem sud-oest de la carena del Cellers, allí on el torrent del Pujolet es troba amb el de les Pasteres i en el seu tram final, abans d'arribar a la Riera de Rellinars. La coberta del sòl en aquests indrets, on poden localitzar-se algunes cassoles que retenen l'aigua permeten desenvolupar el jonc i el canyissar. A les zones més ombrívoles, sobretot a les capçaleres, i als marges del torrent, quan aquest travessa fondalades entre turons, o en el fons dels barrancs la vegetació està composta per trams de boscos densos, de pi, alzina i roure. Aquest hàbitat alterna amb boscos clars (no de ribera) que no difereixen en gaire mesura de les pròpies de la comunitat de l'alzinar. Hi són presents també el cirerer d'arboç, el mirter, el llentiscle o mata i el pi a més de les lianes típiques com l'aríjol. Aquestes comunitats vegetals, a part de trobar-se a la capçalera. Allí on les lleres del torrent són més accessibles predomina el matollar bàsicament de brolla calcícola, mates de fulla estreta com el romaní, i d'altres més rígides com l'argelaga on hi creix algun arbret dispers com el pi blanc i quan aquest s'espesseix és clarament el romaní l'espècie dominant. L'estrat arbustiu, herbaci i muscinal hi és també present i és important per l'equilibri vegetal i alhora animal. Actualment, l'activitat agrícola ha desaparegut en els seus dos vessants, a excepció de les marjades pròximes al mas, on encara el seu propietari fa anar la terra, l'horta i la vinya a proximitat i l'olivera més allunyada. La imatge d'antuvi de les muntanyes al voltant del torrent gairebé netes de vegetació plenes de marges, alguns amb escales volades i barraques de pedra seca, aljubs i piques per al caldo bordelès, tines i altres elements s'han convertit avui en un ecosistema complexa i ric que funciona com a hàbitat de refugi per a molts animals i com a corredor biològic.

Història

El topònim conegut com a torrent de les Pasteres és molt antic i són varis els documents antics que l'esmenten en les diferents propietats. En el Diccionari català-valencià-balear, es donen varies definicions a més a més del recipient de fusta per pastar la farina. Una és la del recipient o lloc còncav per pastar-hi alguna cosa com el guix i el morter en l'ofici de mestres de cases, o l'argila en el de terrisser, i fins i tot se'n diu així al lloc per trepitjar la verema. El mot és emprat fins i tot com a sinònim de fornícula. Carles Cornadó, estudiós de la toponímia dels municipis de Castellbell i el Vilar, Rellinars i d'altres municipis veïns, apunta a la possibilitat de la seva relació amb el cultiu del lli, una planta pròpia d'ambients calcícoles, (nom que originaria la riera de Rellinars i de retruc el nom del municipi). Del grec "?????" " del llatí

"linium", és una planta herbàcia de la família de les linàcies de color blau conreada principalment pel teixit que se n'obté però també per l'oli de llinosa a més de les propietats medicinals que se li atribueixen. Antigament per obtenir la fibra de les parts llenyoses, anomenades també riscla, s'havien d'enriuar en aigua corrent abans d'esgramar-se, durant nou a deu dies perquè la seva fibra es pogués separar fàcilment o també per obtenir diferents matisos de coloració. Aquest procés de fermentació es duia a terme emprant safareigs o llocs còncavos per deixar-hi la planta. Es creu doncs que les característiques orogràfiques del torrent amb nombroses cassoles i forats a la roca haurien pogut servir per a treballar el lli, cultivat en temps passats al terme municipal de Rellinars.

Bibliografia

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com/?q=pasteres> <http://dcvb.iec.cat/>

